

Tamara Rape Žiberna, Aleš Žnidar, Janko Cafuta, Vito Flaker

Reorganizacija centrov za socialno delo – kaj se pravzaprav dogaja?

Osvetliti želimo dogajanje, povezano s skupščino o reorganizaciji centrov za socialno delo, ki se je oblikovala kot odgovor na opažene posledice dogajanja v centrih za socialno delo. Opažamo škodljive vplive uvedenih sprememb na možnosti za strokovno socialno delo v centrih za socialno delo. Posebna spodbuda za skupščino pa je bila izvedba organizacijskega dela reorganizacije centrov za socialno delo konec leta 2018.

Pred izvedbo organizacijskega dela reorganizacije

Iz raziskav v zadnjem desetletju (glej npr. Bezenšek Lalić, 2009; Rape Žiberna, 2010; Domiter Protner, 2014; Sitar Surić, 2016) izhaja, da so razmere na centrih za socialno delo za kakovostno socialno delo nevzdržne, predvsem z vidika kadrovske podhranjenosti in preobremenjenosti strokovnih delavk in delavcev.

Na podlagi ponavljajočih se razprav na kongresih socialnega dela, pogovorov o reorganizaciji centrov za socialno delo, prispevkov v medijih in neformalnih strokovnih razpravah lahko trdimo, da so centri za socialno delo postali precej administrativno in pravno usmerjeni. Čeprav zaposlujejo v večini socialne delavce in delavke (čeprav se delež teh zmanjšuje), se stroka socialnega dela na centrih za socialno delo izgublja pod pritiski administrativnih in upravnih postopkov in birokracije (Sitar Surić, 2016). Vse to veča prepad med stroko socialnega dela in delom na centrih za socialno delo, socialne delavke in delavci pa pogosto ne morejo delati, kar je njihovo delo – soustvarjati, vzpostavljati delovne odnose, krepiti moč uporabnikov in vzpostavljati projekte pomoči (Sitar Surić, 2016).

Udeleženke in udeleženci 6. kongresa socialnega dela (Rihter in Šugman Bohinc, 2016) so poudarili potrebo po tem, da se intenzivneje vključijo v načrtovanje in izvedbo reorganizacije. Predlagali so, da je treba opredeliti namen in cilje reorganizacije in pri tem upoštevati perspektivo zaposlenih in uporabnikov. Smiselno bi bilo natančneje raziskati in analizirati obstoječe primere dobre prakse organiziranosti dela na centrih za socialno delo. Če se bodo uvajali novi načini organizacije dela, jih je treba pilotno preizkusiti. Za strokovno socialno delo in kompetentne delavce potrebujemo več kadra in redno, vseživljenjsko usposabljanje. Treba je začeti pogovore o delitvi nalog med različnimi profili z idejo ključnega delavca kot odgovornega za izvirni delovni projekt sodelovanja. Zmanjšati je treba birokratizacijo in povečati možnost za sodobno strokovno socialno delo. Centri za socialno delo naj se spet bolj povežejo s skupnostjo,

okrepiti je treba možnosti za skupnostno, terensko socialno delo, ki bo bolj ustrezno zadovoljilo potrebe ljudi v skupnosti. V sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju tudi MDDSZ) je treba prenesti pobudo za reorganizacijo na centrih za socialno delo, organizirati je treba priložnosti za dialoge o dilemah, virih, predlogih in pričakovanih – zaposlenih, uporabnikov in drugih predstavnikov skupnosti in organizacij, s katerimi sodelujejo centri za socialno delo – tako bo omogočeno samoorganiziranje akterjev od spodaj navzgor. (Rihter in Šugman Bohinc, 2016.)

Mešl in Kodele (2016) sta definirali vlogo ministrstva v praksi in teoriji socialnega dela v institucionalnem kontekstu. Po njunem so socialne delavke in delavci, ki vsak dan sodelujejo z ljudmi, ki potrebujejo podporo in pomoč, in Fakulteta za socialno delo ključni sogovorniki s predstavniki MDDSZ, da bi skupaj v dialogu sodelovali pri oblikovanju vključujoče socialne politike. Prispevek ministrstva Mešl in Kodele (2016) vidita v ustvarjanju odprtega dialoga, v katerem se bodo slišali in upoštevali glasovi vseh udeleženi.

Opazni so poskusi države, da bi čim bolj poenotila (z reorganizacijo, katalogom ipd.) delo centrov za socialno delo po celotni Sloveniji, vendar se zdi, da ti poskusi ne upoštevajo obstoja različnih osnovnih pogojev, ki omogočajo različno kakovost življenja uporabnikom na različnih območjih Slovenije (glej npr. Novak in Nagode, 2004; Hlebec, 2004; Nagode in Dremelj, 2004; Černigoj Sadar, 2004; Šeruga Bednar, 2010).

Zamisel o reorganizaciji centrov za socialno delo se je sicer porodila že vsaj leta 2001 (Valenčič, 2001) in od takrat je zasedalo več delovnih teles, ki so se ukvarjali s tem, kakšno reorganizacijo centri za socialno delo potrebujejo. Ni pa bila v zadnjem desetletju opravljena raziskava, ki bi se ukvarjala z ugotavljanjem tega, kaj naj bi se pravzaprav reorganiziralo in kako.

Cilji reorganizacije

Kot izhaja s spletne strani MDDSZ (2018), na ministrstvu ugotavljajo, da »[z]a primerno obravnavo vse zahtevnejših potreb potrebujemo sodoben, strokoven in učinkovit sistem socialnega varstva [...]«. Reorganizacija se ministrstvu zdi potrebna za odpravo slabosti in pomanjkljivosti trenutne ureditve. V okviru reorganizacije ministrstvo navaja tri spremembe: socialno aktivacijo (z začetkom leta 2017), novo organizacijsko strukturo (v veljavi od 1. 10. 2018) in uvedbo informativnega izračuna (še neizvedeno). Z novo organizacijsko strukturo ministrstvo želi »[...] poenotiti delovanje centrov za socialno delo in poenostaviti upravne postopke [...]« in obljublja rešitve, ki prinašajo predvsem koristi uporabnikom storitev centrov za socialno delo po Sloveniji (MDDSZ, 2018). Reorganizacija poteka pod sloganom »Na teren, bližje k ljudem« in ima (kolikor lahko razberemo) tri splošne cilje:

- izboljšati skrb za dolgotrajno brezposelne s socialno aktivacijo,
- izboljšati storitve za uporabnike z novo organizacijsko strukturo,
- poenostaviti postopke z informativnim izračunom in poskrbeti, da bodo preglednejši.

Kar zadeva socialno aktivacijo (projektno aktivnost, ki jo sofinancirata Re-

publika Slovenija in Evropska unija iz sredstev Evropskega socialnega sklada za obdobje od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2022), je bilo oblikovanih 16 regijskih mobilnih enot (s koordinatorji). Kot izhaja s spletne strani MDDSZ (2019), se izvajajo kratki, vmesni in pa dolgi programi, predvidena pa je tudi evalvacija ukrepov.

Potek organizacijskega dela reorganizacije

V preglednici 1 kronološko povzemamo dogajanje, povezano z reorganizacijo centrov za socialno delo v zadnjih treh letih, s katerim smo seznanjeni avtorji.

V Društvu socialnih delavk in delavcev Slovenije so 20. junija 2018 v izjavi za javnost zapisali, da je reorganizacija centrov za socialno delo v fazi, ko bi moralo biti že več jasnega. Zavedali so se odgovornosti, ki se nalaga centrom in stroki.

Preglednica 1: Povzetek dogajanja, povezanega s centri za socialno delo v zadnjih treh letih, s poudarkom na organizacijskem delu reorganizacije centrov za socialno delo.

Obdobje	Akter(ji)	Dejavnost	Ugotovitve, učinki, rezultati
13. 10. 2016	Zaposlene na centrih za socialno delo, Fakulteta za socialno delo, Društvo socialnih delavk in delavcev, drugi predstavniki stroke	6. kongres socialnega dela, okrogla miza: Reorganizacija centrov za socialno delo	Ocena, da reorganizacija ni dovolj domišljena in še ni dovolj pripravljena, da bi jo lahko izvedli.
4. 4. 2017	Fakulteta za socialno delo, Socialna zbornica Slovenije, Skupnost centrov za socialno delo, Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo, Društvo socialnih delavk in delavcev Slovenije	Mnenje usmerjevalne skupine o procesu reorganizacije centrov za socialno delo	Ob nenehni širitvi nalog in kompetenc se centri za socialno delo kadrovske niso širili, zato so delavke in delavci zaradi preobremenjenosti nove naloge opravljali v oteženih razmerah. Zato takšno delo vpliva na povečevanje stisk ljudi in na birokratizacijo dela. To je za lokalne skupnosti lahko nevarno. Ocenjujejo, da je reorganizacija nujna, menijo, da vprašanje pravne subjektivitete ni prednostno vprašanje te reorganizacije. Po njihovem mnenju bi morala reorganizacija centrov za socialno delo omogočati bolj poglobljeno strokovno delo in podporo skupnosti, da lahko razvije čim več svojih potencialov in moči. Za takšno delo je treba imeti čas, ki bo zagotavljal vpetost v lokalno skupnost. Poudarjajo, da je reorganizacija centrov za socialno delo nujna predvsem zaradi možnosti za poglobljeno strokovno delo. K temu lahko pripomorejo tudi organizacijske spremembe, ki preložijo administrativno in upravno delo na večje enote, manjše pa razbremenijo tega dela. V tem delu se jim zdi zdajšnji načrt reorganizacije sprejemljiv in smiseln.
5. 6. 2018	Zaposlene na centrih za socialno delo, Fakulteta za socialno delo, Socialna zbornica Slovenije, Inštitut RS za socialno varstvo, sindikati ...	Posvet o reorganizaciji centrov za socialno delo (na pobudo zaposlenih na CSD Maribor) na Fakulteti za socialno delo	Opozorilo, da reorganizacija ni dovolj domišljena in pripravljena, problematiziranje dojemanja podpisov predstavnikov pomembnih strokovnih organizacij na dokumentu Mnenje usmerjevalne skupine o procesu reorganizacije centrov za socialno delo kot soglasij oz. podpore načrtovanim aktivnostim v sklopu reorganizacije.

Obdobje	Akter(ji)	Dejavnost	Ugotovitve, učinki, rezultati
1. 10. 2018	MDDSZ	Organizacijska reorganizacija centrov za socialno delo, imenovani v. d. direktorjev 16-ih centrov za socialno delo, podpisi novih pogodb z zaposlenimi na centrih za socialno delo	V organizacijski del reorganizacije so šli centri za socialno delo slabo pripravljene, brez potrebnih informacij in različnih oblik podpore. Delavci so se bali, kaj se bo zgodilo z njihovimi pogodbami, vodje brez zadostnih finančnih in materialnih sredstev za izvedbo potrebnih ukrepov, strokovni sveti in sveti zavodov več mesecev niso (bili) vzpostavljeni (Cafuta, 2019).
Okt.-dec. 2019	MDDSZ	Odpoved informativnega izračuna	Zaradi težav (nezmožnosti izvedbe) MDDSZ (začasno?) odpove ključni element organizacijskega dela reorganizacije, ki naj bi omogočil razbremenitev kadra, da bi lahko zaposleni več in bolje delali z uporabniki.
20. 12. 2018	Sindikati	Napovedana opozorilna enournna stavka Sindikata centrov za socialno delo SINCE07 za 9. 1. 2019	Sindikati opozarjajo na kritične razmere (veliko fluktuacijo in preobremenjenost zaposlenih na centrih za socialno delo).
27. 12. 2018	Sindikati	Odpovedana opozorilna stavka Sindikata SINCE07	Sindikati se v pogajanjih z MDDSZ dogovori za dodatne kadrovske okrepitve za centre za socialno delo. Sklenjen je dogovor, da bodo leta 2019 na centrih za socialno delo zaposlili 73 novih sodelavcev in da bosta po petmesečnem obdobju, v katerem se bodo predstavniki ministrstva in sindikata vsak mesec dobivali in ocenjevali aktivne ukrepe, v strateškem dokumentu določena razvoj in delo centrov, tudi kadrovske načrte (Delo, 2019).
1. 2. 2019 - jesen 2019	MDDSZ	Uvajanje informacijskega sistema Krpan na centrih za socialno delo, vsak teden ena enota	Poleg obstoječih sistemov (SBP, ISCS2) se centru za socialno delo dodaja dodatni sistem dokumentiranja, čeprav ni kompatibilen z obstoječimi, pripomore pa k večji centralizaciji in birokratizaciji delovanja centra za socialno delo. Ne omogoča več in kakovostnejšega dela z uporabniki.
Januar 2019	Direktorica centra za socialno delo	Okrožnica na določenem centru za socialno delo (na enotah tega) o prepovedi javnega nastopanja zaposlenih brez predhodne odobritve (v. d.) direktorice	Glej npr. Cafuta (2019).
Pomlad 2019	MDDSZ	Veljati začnejo nove določbe družinskega zakonika	Strokovne delavke iz centra za socialno delo poročajo, da na spremembe niso bile dovolj dobro pripravljene.
5. 4. 2019	Zaposleni na Centru za socialno delo Posavje, Enota Krško	Dopis enote Krško (CSD Posavje) je bil poslan vsem pomembnim akterjem, povezanim z delovanjem centrov za socialno delo, v njem so predstavili dileme, povezane z reorganizacijo centrov za socialno delo, in vse prosili za aktivno vključitev	Izražanje zaskrbljenosti ob aktualnem dogajanju na področju socialnega varstva (tako zaradi zaposlenih v centrih za socialno delo kot tudi uporabnikov centrov in stroke socialnega dela). Mnenje, da smer reorganizacije centrov za socialno delo ni prava, opažanje nazadovanja stroke, ukvarjanje predvsem s tehničnimi vprašanji in pozabljanje na uporabnike, zaposlene, vsebino strokovnega dela, potrebe po izobraževanju zaposlenih, nujno potrebnih supervizijah idr. Dopisu so priložili tudi izjavi za javnost Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije z dne 20. 6. 2018 ter 26. 11. 2018 in izjavo Iniciativne skupine udeleženk in udeležencev skupščine o reorganizaciji centrov za socialno delo.

Opozorili so, da odgovorov na zastavljena vprašanja v vsem času reorganizacije niso dobili. Sporočila, ki so prihajala z MDDSZ, so bila splošna in niso odgovarjala na relevantna vprašanja, ki jih je postavljala stroka. Navedli so, da se z izzivi, ki so se nakopičili v zadnjih desetih letih, ne morejo in ne želijo več spoprijemati sami. Omenili so občutke neslišnosti. Ker na MDDSZ (po njihovih opažanjih) pripisujejo zahteve društva in zaposlenih na centrih za socialno delo pomanjkanju informacij, so javno sporočili, da jih ni strah, da imajo razpoložljive informacije, da za nadaljnje strokovno delo potrebujejo izpolnitev danih obljub in da socialno delo v skladu z doktrino stroke pod takšnimi pogoji ni več možno. Dodali so, da se zavedajo svoje odgovornosti do uporabnikov, ki jim ne zmorejo več zagotavljati vse potrebne podpore in pomoči. Poudarili so, da zahtevajo le zagotovitev razmer za delo v skladu s Katalogom del in nalog (2008) in podpisanim zagotovitom takratne ministrice po postopnem dodatnem zaposlovanju zaradi že takrat ugotovljenega kadrovskega primanjkljaja.

Tudi v času krize (zaradi nje so morali varčevati in zmanjšati zaposlovanje) so se na centrih za socialno delo spopadali z izzivi, kot so pogoste spremembe zakonodaje, uvajanje novih informacijskih sistemov, širitve pristojnosti centrov. Za nakopičene stiske ni bilo posluha, posledica tega pa je precejšnja odsotnost z dela zaradi bolezni – dolgotrajne bolniške zaradi izčrpanosti, hujših bolezni in izgorelosti opazijo že pri mlajših delavkah in delavcih, če jim jih sploh še uspe pridobiti medse. Obljubam odhajajočih ministric ne verjamejo več, zato zahtevajo spoštovanje stroke socialnega dela, ki ga z maksimalnimi vložki in naporji opravljajo. Reorganizacija, kot jim je predstavljena, za stroko ne pomeni pomoči in nalaga še dodatno delo, s katerim se razbremenjuje strokovno službo MDDSZ (Društvo socialnih delavk in delavcev Slovenije, 2018).

Ukrepi, ki smo jim priče v zadnjih mesecih, še posebej pa poročanja zaposlenih na centrih za socialno delo, so bili podlaga tako za skupščino, ki je potekala konec februarja 2019, kot tudi za druge dogodke.

Oblikovanje skupščine o reorganizaciji centrov za socialno delo

Skupščina se je oblikovala kot odziv na zaznane probleme v praksi socialnega dela, predvsem na centrih za socialno delo. Problem konceptualno izhaja tako iz protislovij socialnega dela kot tudi iz vloge centrov za socialno delo in problemov pravkar izpeljanega organizacijskega dela reorganizacije (več o njih v Cafuta, 2019). Vabilo na skupščino je bilo takšno:

Kam pelje reorganizacija centrov za socialno delo?!

Vabilo na skupščino

V stroki socialnega dela pa tudi na centrih za socialno delo obstaja širok konsenz, da je treba strokovno delo na centrih poglobiti in izboljšati. Prav tako obstaja soglasje o tem, da dolgoletni pobudi reorganizacije centrov, ki se je pravkar začela uresničevati, manjkajo prav ti elementi poglobljanja, plemenitenja strokovnosti, omogočanja delavcem centrov, da uporabijo svoje znanje in da ustvarjajo novo.

Namesto, da bi se spraševali, kakšen organizacijski okvir potrebuje kvalitetno socialno delo na centrih za socialno delo, se moramo zdaj boriti, da socialno delo sploh obstane, in se po kafkovsko spraševati, kaj je sploh namen »reorganizacije«.

Z reorganizacijo centrov za socialno delo smo namreč le dobili regijske centre za socialno delo – za zdaj le direktorje direktorjev – kot njihove enote pa zares še naprej delujejo stari centri za socialno delo.

Vabilo je bilo posredovano po mrežah sodelujočih (elektronski pošti, Facebooku, ustno ipd.). Vabilu se je odzvalo 52 udeležencev (okrog 40 študentov, osem delavcev s centra za socialno delo, štirje učitelji Fakultete za socialno delo in nekaj delavcev iz drugih organizacij.) Skupščina je potekala po načelih demokracije direktne akcije.

Format skupščine in načela pogovarjanja so omogočila, da udeleženci govorijo predvsem v svojem imenu (in ne kot predstavniki organizacije) in izrazijo svoje skrbi, poročajo o svojih izkušnjah, opažanjih in tudi oblikujejo predloge.

Skupščina je potekala 28. februarja 2019 dve uri, dogodek smo udeleženci posneli (avdio in video) in transkribirali.¹ Na koncu skupščine se je oblikovala skupina, ki je bila pripravljena nadaljevati delo. Skupina se je po skupščini še večkrat sestala. Oblikovala je tudi spletno skupino. Pomemben dogodek, ki ga je sprožila skupščina, je bil tematski sestanek na Fakulteti za socialno delo z večjo udeležbo (dvanajst) njenih delavcev, ki je potekal 25. marca 2019. Kot rezultat tega je nastala izjava za javnost, Fakulteta za socialno delo pa je pozneje podpisala tudi spletno peticijo (o poteku reorganizacije).

Izjava iz CSD Posavje, enota Krško

Dne 5. aprila 2019 so zaposleni na Centru za socialno delo Posavje, Enota Krško, poslali vsem pomembnim akterjem, povezanim z delovanjem centrov za socialno delo, dopis. V njem so vse seznanili s svojimi dilemami v zvezi z reorganizacijo in vse prosili za aktivno vključitev.

V dopisu so zaposleni in zaposlene napisali, da so zaskrbljeni ob aktualnem dogajanju na področju socialnega varstva in da menijo, da se morajo oglasiti zaradi njih samih, njihovih uporabnikov in stroke. Napisali so, da z žalostjo opazujejo, v katero smer gre reorganizacija centrov za socialno delo, da opažajo nazadovanje stroke, da se ukvarjajo predvsem s tehničnimi vprašanji, kot sta uvajanje informacijskega sistema Krpan in zaposlovanje novih administrativnih delavcev, in da se pozablja na uporabnike, zaposlene, vsebino strokovnega dela, potrebo po izobraževanju, nujno potrebnih supervizijah ipd.

Dopisu so priložili tudi izjavi za javnost Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije z dne 20. 6. 2018 in 26. 11. 2018 ter izjavo Iniciativne skupine udeleženk in udeležencev skupščine o reorganizaciji centrov za socialno delo.²

¹ Zapis je na voljo na spletni strani: <https://reorganizacijacentrovzasocialnodelo.blogspot.com>.

² https://www.pravapeticija.com/izjava_o_poteku_reorganizacije_centrov_za_socialno_delo

V dopisu so napisali, da pričakujejo dodatne zaposlitve na centru za socialno delo, ohranitev zdajšnjega delovnega časa, redna izobraževanja in supervizijo, utemeljitev pozitivnih učinkov reorganizacije, upoštevanje njihovih predlogov, strokovnih mnenj in možnost soodločanja o spremembah njihovega dela, podporo nadrejenih, večjo stopnjo zaupanja v njihovo strokovno presojo in samostojnost pri delu, upoštevanje specifičnosti socialnega dela in odgovore MDDSZ, Skupnosti centrov za socialno delo Slovenije, Socialne zbornice Slovenije.

Dopis in podpora dopisu je podpisalo 15 enot centrov za socialno delo in dva centra za socialno delo. Skupaj se je podpisalo 312 zaposlenih na centrih za socialno delo. Dopis so podprli tudi v Sindikatu zdravstva in socialnega varstva Slovenije, Društvu socialnih delavk in delavcev Slovenije in naša Iniciativna skupina udeleženk in udeležencev Skupščine o reorganizaciji centrov za socialno delo.

Druge dejavnosti v okviru skupščine o reorganizaciji

Maja (9. 5. 2019) smo udeleženci in udeleženke skupščine o reorganizaciji centrov za socialno delo na enak način kot prvič povabili vse pomembne akterje, povezane z delovanjem centrov za socialno delo, in na Fakulteti za socialno delo je potekala okrogla miza. Udeležilo se je 32 oseb (zdajšnji in nekdanji zaposleni, zaposlene na centru za socialno delo ali na Fakulteti za socialno delo, generalni sekretar Socialne zbornice Slovenije, predsednik Sindikata centrov za socialno delo SINCE07, predstavnica Sindikata zdravstva in socialnega varstva Slovenije, člani Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije, študentke in študenti Fakultete za socialno delo in zaposlena s Fakultete za družbene vede). Na okrogli mizi smo nadaljevali sodelovanje in delovanje za izboljšanje delovanja centrov za socialno delo, pogovarjali smo se o aktualnih izzivih in se dogovorili, da bomo junija 2019 izvedli delavnico, na kateri se bomo pogovarjali o konkretnih predlogih za izboljšanje delovanja centrov za socialno delo.

Junija (4. 6. 2019) sta dva člana Iniciativne skupine udeleženk in udeležencev skupščine o reorganizaciji centrov za socialno delo sodelovala tudi na 2. redni seji Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije. Na seji je bilo dogovorjeno skupno sodelovanje predstavnic in predstavnikov društva in Iniciativne skupine na okrogli mizi na 7. kongresu socialnega dela jeseni 2019.

V juniju (18. 6. 2019) je nato potekala na Fakulteti za socialno delo še delavnica o reorganizaciji centrov za socialno delo. Udeležilo se je 13 oseb – zdajšnji in nekdanji zaposleni, zaposlene na centrih za socialno delo in na Fakulteti za socialno delo, socialni inšpektor, predsednik sindikata centrov za socialno delo SINCE07 in študenta Fakultete za socialno delo. Na delavnici smo zbirali konkretne predloge (na mikro-, mezo- in makroravni) za izboljšanje delovanja centrov za socialno delo. Oblikovali smo tudi tri delovne skupine: skupino za t. i. socialne klube, skupino za informacijski sistem Krpan in skupino za poenostavitev obrazca (ki se uporablja na centrih za socialno delo).

V preglednici 2 kronološko na kratko povzemamo dogajanje.

Preglednica 2: Dogodki, povezani s skupščino o reorganizaciji centrov za socialno delo.

Čas	Akterji	Dogodek	Ugotovitve, učinki, rezultati
28. 2. 2019	Različne skupine (zaposleni in nekdanji zaposleni na centrih za socialno delo, Fakulteta za socialno delo, študenti Fakultete za socialno delo, predstavniki medijev ipd.)	Skupščina o reorganizaciji centrov za socialno delo	Enotnost opažanj različnih deležnikov - reorganizacija dela centrov za socialno delo ne poteka ustrezno, za zdaj povzroča le negativne učinke tako za zaposlene na centru za socialno delo in uporabnike kot tudi zmanjšuje možnosti za izvajanje strokovnega socialnega dela.
Februar, marec 2019	Skupščina o reorganizaciji centrov za socialno delo	Oblikovanje iniciativne skupine o reorganizaciji centrov za socialno delo.	O dogajanju na centrih za socialno delo je zelo malo znanega, treba je omogočiti več razvidnosti (kaj se pravzaprav dogaja), ponuditi različne možnosti poročanja o dogajanju in glede na to, da ni predvideno nikakršno spremljanje in evalvacija izvajanja ukrepov, izvajati civilni monitoring.
14. 3. 2019	Iniciativna skupina udeleženk in udeležencev o reorganizaciji centrov za socialno delo	Blog o reorganizaciji centrov za socialno delo	Spletne objave prispevkov, povezanih z reorganizacijo centrov za socialno delo. Blog je na voljo na spletni strani https://reorganizacijacentrovzasocialnodelo.blogspot.com/
25. 3. 2019	Iniciativna skupina udeleženk in udeležencev o reorganizaciji centrov za socialno delo	Sestanek na Fakulteti za socialno delo	Predstavitev opažanj, povezanih s potekom reorganizacije centrov za socialno delo zaposlenim na Fakulteti za socialno delo.
11. 4. 2019	Iniciativna skupina udeleženk in udeležencev o reorganizaciji centrov za socialno delo	Peticija - izjava o poteku reorganizacije centrov za socialno delo	Spletna peticija je na voljo na spletni strani https://www.pravapeticija.com/izjava_o_poteku_reorganizacije_centrov_za_socialno_delo . Peticijo je (do 25. 6. 2019) podpisalo 163 oseb, tudi Fakulteta za socialno delo.
Marec - maj 2019	Iniciativna skupina udeleženk in udeležencev o reorganizaciji centrov za socialno delo	Prijava prispevkov in okrogle mize o reorganizaciji centrov za socialno delo	Na 7. kongres socialnega dela, ki bo potekal od 16. do 18. oktobra 2019 v Moravskih Toplicah, smo prijavi več posameznih prispevkov, ki osvetljujejo dogajanje in učinke reorganizacije centrov za socialno delo, in okroglo mizo o tej temi.
9. 5. 2019	Iniciativna skupina udeleženk in udeležencev o reorganizaciji centrov za socialno delo	Okrogla miza o reorganizaciji na Fakulteti za socialno delo	Načrtovali smo zbiranje predlogov, kako naprej, vendar so imeli udeleženci (nekateri so se nam pridružili prvič) veliko informacij, kaj se dogaja v praksi, kaj zaznavajo, zato smo se dogovorili za novo srečanje v juniju, ko bomo izvedli delavnico o tem, kako naprej, kakšne centre za socialno delo si želimo oz. jih potrebujemo. Dogovor o delavnici o reorganizaciji centrov za socialno delo.
4. 6. 2019	Predstavnika iniciativne skupine udeleženk in udeležencev skupščine o reorganizaciji centrov za socialno delo	Udeležba na 2. redni seji Društva socialnih delavk in delavcev Slovenije	Sprejet dogovor, da bodo predstavnice, predstavniki društva in predstavnice, predstavniki Iniciativne skupine skupaj sodelovali na okrogli mizi na 7. kongresu socialnega dela oktobra 2019.
18. 6. 2019	Iniciativna skupina udeleženk in udeležencev o reorganizaciji centrov za socialno delo	Delavnica o reorganizaciji centrov za socialno delo	Pridružijo se novi strokovnjaki (z različnih področij), ki so pripravljeni sodelovati pri krepitevi vloge socialnega dela. Zanimivi rezultati brainstorminga o predlogih za nadaljnje dejavnosti na mikro-, mezo- in makroravni, med drugim tudi oblikovanje treh delovnih skupin.

Kako naprej?

Ta hip (začetek julija 2019) se zdi, da je ključni pozitiven prispevek do zdaj izvedenih ukrepov reorganizacije le v mobilizaciji in poenotenju stroke (praktikov, študentov socialnega dela, Fakultete za socialno delo), da izvedeni ukrepi (v sklopu reorganizacije) ne pripomorejo niti k zagotavljanju razmer za (kakovostno) socialno delo niti k doseganju ciljev same reorganizacije – nasprotno. Namesto približevanja strokovnih delavk in delavcev uporabnikom vzpostavlja vse večjo razdaljo, centralizacijo in nadzor. K temu po našem mnenju poleg drugih sprememb v sedmih mesecih (organizacijski del reorganizacije – oktober 2018, uveljavitev družinskega zakonika – april 2019) veliko pripomore tudi uvajanje dokumentnega sistema Krpan, saj je po eni strani nekompatibilen z drugimi, že obstoječimi sistemi (socialna baza podatkov, ISCS), ki jih ne nadomešča, po drugi strani pa za samo strokovno socialno delo (glede na začetne ocene) povsem nepotreben in jemlje strokovnim delavkam še zadnje minute, ki so jih (morda) ponekod še imele za socialno delo z uporabniki.

Zelo nas skrbi:

- neodzivanje pomembnih akterjev (kot sta MDDSZ in Skupnost centrov za socialno delo) na dogajanje, ki smo mu priče, na vsa opozorila (in podpise),
- da ni predvidena nobena oblika spremljanja (monitoringa) ali evalvacije izvedenih ukrepov (in posledic)³,
- da se (več kot pol leta po izvedenem organizacijskem delu reorganizacije) po naših informacijah (vsaj s stroko) pogovori o vsebinski reorganizaciji centrov za socialno delo (ki naj bi sledila) še niso niti začeli.

Medtem pa zaposlene in zaposleni na centrih za socialno delo izgorevajo in zapuščajo delovna mesta (ki jih je vse težje tudi zapolniti), kaj to pomeni za uporabnike centrov za socialno delo, pa si sploh ne upamo razmišljati.

Vidimo pa priložnosti za korake v ustreznejšo smer, predvsem v že omenjenem poenotenju in mobilizaciji stroke. Tudi na kongresu socialnega dela oktobra 2019 bomo različni akterji (upamo, da tudi MDDSZ in Skupnost centrov za socialno delo) lahko zaupali opažanja in skupaj načrtovali nadaljnje korake.

Viri

- Bezenšek Lalič, O. (2009). *Odzivanje socialnih delavk in delavcev na nasilje v družini*. Ljubljana: Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja.
- Cafuta, J. (2019). Centri za socialno delo po reorganizaciji. *Socialno delo*, 58(1), str. 79–86.
- Černigoj Sadar, N. (2004). Delovanje neformalnih socialnih omrežij pri zadovoljevanju potreb družin. V M. Novak, N. Černihoj Sadar, S. Dragoš, P. Dremelj, A. Ferligoj, V. Hlebec, T. Kogovšek, & M. Nagode, *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije* (str. 133–142). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
- Delo (2019). Napovedana opozorilna stavka v centrih za socialno delo preklicana. Pridobljeno 27. 6. 2019 s <https://www.delo.si/novice/slovenija/napovedana-opozorilna-stavka-v-centrih-za-socialno-delo-preklicana-133724.html>.
- Domiter Protner, K. (2014). *Zloraba otrok v družini*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

³ Izjema so ukrepi, povezani s socialno aktivacijo, saj je zanje (kot izhaja s spletne strani MDDSZ, 2019) predvidena evalvacija.

- Društvo socialnih delavk in delavcev Slovenije (2018). Novinarska konferenca. Pridobljeno 6. 8. 2018 s <https://dsdds.splet.arnes.si>.
- Hlebec, V. (2004). Socialna omrežja starostnikov. V M. Novak, N. Černigoj Sadar, S. Dragoš, P. Dremelj, A. Ferligoj, V. Hlebec, T. Kogovšek, & M. Nagode, *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije* (str. 111–120). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
- Katalog del in nalog (2008). *Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo*. Pridobljeno 3. 7. 2019 s <https://www.scsd.si/katalogi/katalog-javnih-pooblastil>.
- MDDSZ (2018). Reorganizacija centrov za socialno delo. Pridobljeno 7. 12. 2018 s http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/reorganizacija_centrov_za_socialno_delo.
- MDDSZ (2019). Programi socialne aktivacije. Pridobljeno 2. 7. 2019 s http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/programi_socialne_aktivacije.
- Mešl, N., & Kodele, T. (2016). Udejanjanje sodobne doktrine socialnega dela: od obravnavanja strank k sodelovanju z ljudmi. *Socialno delo*, 55(3), str. 109–122.
- Nagode, M. & Dremelj, P. (2004). Omrežja socialne opore oseb z gibalnimi težavami. V M. Novak, N. Černigoj Sadar, S. Dragoš, P. Dremelj, A. Ferligoj, V. Hlebec, T. Kogovšek, & M. Nagode, *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije* (str. 121–130). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
- Novak, M. & Nagode, M. (2004). Omrežja socialne opore in revščina. V M. Novak, N. Černigoj Sadar, S. Dragoš, P. Dremelj, A. Ferligoj, V. Hlebec, T. Kogovšek & M. Nagode, *Omrežja socialne opore prebivalstva Slovenije* (str. 97–110). Ljubljana: Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.
- Rape Žiberna, T. (2010). Zadovoljstvo z delom v javnem zavodu. *Socialno delo*, 49(4), str. 217–228.
- Rihter, L. & Šugman Bohinc, L. (2016). Konstruktivno socialno delo kot gibalno soustvarjalnega dialoga: sklepi in predlogi 6. kongresa socialnega dela. *Socialno delo*, 55(4), str. 213–215.
- Sitar Surić, S. (2016). *Uporaba in razvijanje teoretskih konceptov socialnega dela v praksi centrov za socialno delo* (doktorska disertacija). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Šeruga Bednar, C. (2010). *Pluralna mreža socialno varstvenih programov v Pomurju* (magistrsko delo). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Valenčič, J. (2001). Nekateri aktualni pogledi na vprašanja pristojnosti za odločanje v družinsko-pravnih zadevah. *Kaljenje*, 2(4), str. 46–55.